

studet. *Fanum S. Audomari*, prius vocatum fuit *Sithiu*, teste Meiero, postea a S. Audomaro S. Omer. Audomarus iste Morinorum dicitur fuisse Episcopus circa annum D C LXX, & eo loco Cœnobium extruxisse ad fluvium *Aa*. Vrbs nitore & frequentia Civium eximia. Quidusdam *Irius Portus* censetur, ut in Descriptione *Bononia* diximus. Tertio inde lapide ad flumen *Lisam* fuit antiquissima Morinorum Metropolis *Teroana*, de qua eadem descriptione. *Bethunia* nobile quoque in Atrebatibus Opidum, annonæ Frumentariæ horreum, magnæ olim celebritatis in Atrebatibus, sive Flandris Occiduis, Dominatus, antequam in Atrebatium nomen Comitatumque una cum aliis concederet. Mercimoniis, rei frumentariæ negotiatione aliarumque rerum, quæ vitæ humanæ usui sunt, & exportari solent, varietate, est pro re nata, florentissima. *Aria* ad *Lisam* sita est, qui eam mediam secat: distat *Teroana* 11 milliariibus: Opidum nobile & munitum. Arcem habet antiquissimam, & ædificia satis commoda. Est & *Hesdinum* nobile Gallo objectum vallum ac propugnaculum, quod prostrato a Cæsarianis ejusdem nominis Opido, occasione belli inter potentissimos Europæos Principes excitatum. Situm habet commodissimum ad ripam fluminis *Canchiæ*, uno milliaro propius *Galliam*, distans quatuor milliariibus *Monstrolio* & quinque a S. Paulo. Rigatur & altero fluvio, vulgo *Blangis* a loco in quo oritur. Ita ut propter loci commoditatem, munimentum habeatur validissimum, & propter translationem juris & omnium privilegiorum, quibus olim gaudebat *Hesdinum* vetus, brevi tempore habitatoribus repletum fuit. Iuxta *Fanum Audomari* Lacus est piscosus, in quo aliquot Insulæ nantes, quæ funiculo arboribus alligato, aut contis quo libeat impelluntur attrahunturque: quales in *Lycia Calaminas* Plinius recenset. Et ne quis nugas putet, aut exiguas aliquot terræ particulas: scire debet, etiam Boves in iis pasci aliaque Pecora posse. Sub hisce Insulis, brumali tempore, & æstivo maxima latet Piscium copia, dum gelu devitant & calorem. Fluvii sunt præcipui *Lisa*, *Scarpa*, *Aa*, *Canchia* & *Authia*: præter alios rivos etiam navigabiles. Estque non procul *Teroana* ingens Canalis, quem Fossam novam indigerant: eum alii putant humana industria effossum tempore *Balduini* Comitis, sive adversus hostium excursiones, sive ad confinia *Flandriæ Artesiæ*que distinguenda: alii Sinum esse existimant maris interclusi. Certe Morinos Oceano vicinos fuisse agnovit etiam *Virgilius*, quum eos *hominum extremos* dixit. Atqui nunc *Teroana* octo millibus pass. a mari discreta: Præterea ex fundo Fossæ novæ sæpenumero educuntur partes anchorarum, aliaque ferra nautica, certissima argumenta vicini olim & adluentis Oceani. Silvis etiam non omnino destituitur, præcipue Meridiem & Occidentem versus. Status autem Politici in *Artesia* tres sunt Ordines: Ecclesiastici, Nobiles & Civitates præcipuæ. 1 Membrum sunt Ecclesiastici, in quibus sunt Episcopi 11, *Atrebatensis* & *Audomarensis* (S. Omer): Præpositi 11, *Bethuniensis* & *Ariensis*. Abbates xx, quorum hæc Monasteria: Ordinis S. Benedicti 11, *Atrebatense*, *Aquicinctense* *Auscis*, *Audomarense*, *Blangiacense* *Blangis*, *Montense*, *Hamenense* *Hames*, *Alsiense*. Ordinis S. Augustini 11, *Auriasense*, *Mons S. Eloyi* (S. Eloy), *Choquense* *Choques*, *Henninense* *Hennin* L. tard, de *Raselli Villa*, *Mareolense* (Mareul), *Aquicurtense* in *Eaucourt*. Ordinis Cisterciensis, *Cervicane*, ense (Cherchamp), *Clarimarense* (Clommes). Ordinis Præmonstratensis, *Damasartinese*

Lacus.

Flumina.